

визвольних змагань 1917-1920 рр. потрапили с. Верблюжка – резиденція Григор'єва, с. Родніковка – місце організації Махновського селянського з'їзду (нині Добровеличківський район). Хвиля арештів покотилася с. Глодосами, а про с. Цвітна в доповідній записці місцевих чекістів вказувалося, що воно «і досі перебуває під впливом релігії та куркулів» [1].

Не припинився опір комуністичним експериментам під час проведення колективізації. Краєзнавець І. Петренко наводить численні приклади супротиву комуністичним експериментам селянами Зінов'євщини. На території цього округу було зафіксовано 1727 виспупів селян проти політики насильницької колективізації [3, с. 263].

Отже, на прикладі антибільшовицького руху на Кіровоградщині 1917-1921 рр. можна зробити висновок, що повстанство багатомірне та суперечливе явище, яке залишило по собі чимало прикладів наполегливої жертвовної боротьби та патріотизму.

Список використаних джерел:

1. Митрофаненко Ю. Робітники та селяни проти «робітничо-селянської влади» в Україні [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.exp21.com.ua/history/111-5.htm>.
2. Кіровоградщина. Історія рідного краю: навч. посібн. / За ред. І. Козир. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2012. – 432 с.
3. Петренко І. Відібране життя (розкуркулення на Кіровоградщині). \ І. Петренко // Кіровоград: МПП Антураж-А, 2009. – 312 с.

Андрій Бодапростов

Науковий керівник:

д.і.н., проф. Кривошея Ір. І.

ДЖАЗ У ПОВСЯКДЕННІ АФРОАМЕРИКАНЦІВ

Сьогодні історія повсякдення набуває особливої актуальності у світовій та українській історіографії. Сучасні дослідники і досі не визначилися з питаннями: коли, де та як виник всім відомий музичний феномен – джаз, чи справді його засновниками були афроамериканці. Питання, на яке сьогодні немає єдиної відповіді є актуальним. Варто наголосити, оскільки в початковому хронологічному періоді термін джаз є некоректним, так як вперше з'явилося лише у 1915 році, у даній роботі буде доцільнішим вживати поняття «музика африканських негрів».

Зрозуміти суть джазу було завжди нелегко, а знайти його витoki через повсякдення афроамериканського люду тим паче. Проте можна прослідкувати певні явища та події і дійти до висновку, що шукати перші прототипи джазової музики треба в середині XIX століття. Саме тут зародки, в шоу-менестрелів та спірічуелів, які стали своєрідним конгломератом єднання і місцем виживання африканської народної культури, яка попри шалену асиміляцію і культурну невизначеність змогла вижити і розвиватися [3, с.53].

Перші негри потрапили на Американський континент ще у XVII столітті. Вони зберегли у душі мову, свої традиції, життєвий устрій. Європейці сконцентрували своє світобачення навколо свого «я», африканці набагато менше відділяли особисте життя від суспільного, вони відчували близький зв'язок зі своєю общиною. Вони ототожнювали себе зі своїм племенем точно так само, як хлопець – з улюбленою спортивною командою: її перемоги та поразки переживалися ними як особисті. Почуття єднання з общиною найбільше виражалось музикою, якою були просякнуті всі сфери повсякденного життя африканця: від народження до смерті [3, с.71].

Що являла собою музика американських негрів? Найбільша загальна характеристика її полягає в тому, що вона невіддільна від рухів людського тіла, вона нерозривно пов'язана з притоптуванням та співом. Про особливу роль музики в житті афроамериканців свідчить навіть купівля-продаж раба. Часто можна було зустріти таке оголошення: «Продається молодий красивий негр 18-20 років; володіє всіма необхідними навичками ввічливого та кмітливого сервісу; побував в багатьох куточках світу ... Грає на валторні ... Нещодавно повернувся з Лондона, має два нових костюми та власний музичний інструмент, покупець може придбати його разом з цим інструментом» [2, с.86].

Робочі пісні були основною формою музичного мистецтва афроамериканців. Особливе місце трудової пісні пояснюється тим, що саме праця займала більшу частину часу в житті раба. Працювати по 14-16 годин на день на плантаціях бавовни, цукрової тростини, тютюну під палючим сонцем Півдня та під пильним оком наглядачів було дуже непросто. Працюючи, один із рабів міг видати звук – гучний, протяжний, мелодичний крик і як тільки перший закінчив мелодію, її підхвачував другий, третій, а потім і вся плантація. Ритмічні викрики, які супроводжували роботу в полі називаються – холлерами. Вони лежать в основі блюзу – безпосередньої предтечі майбутнього джазу.

Музика африканських негрів слугувала своєрідним «вибухом почуттів» та «криком душі» страждаючої людини. Білі господарі плантацій не заперечували співам негрів, бо вважали, що якщо вони співають, то їм добре, а негри які співають – хороші раби. Лише увечері, під прохолодними тінями магнолії й таксодіума, афроамериканці могли

відпочити та сповна насолодитися своєю музикою і танцями навколо багаття. Вони супроводжувалися грою на банджо, казу, губною флейтою, ударами барабанів, і у цей час кожен міг полинути через спів і музику до свого племені та згадати своїх полеглих предків [3, с.92].

Після закінчення Громадянської війни у США (1861-1865 рр.), багато афроамериканських солдат, які брали участь у війні на стороні федерації та колишні раби почали масово заселяти індустріалізовані міста Півночі – Нью-Йорк, Чикаго, Детройт та ін. Відношення білих до афроамериканців тут було значно кращим, а прояви сегрегації та расизму не так відчувалися, як у південних штатах. Помінявши рушницю на музичні інструменти, які після війни коштували майже безцінь, вони почали займатися музикою і познайомилися з європейським музичним мистецтвом. У афроамериканців Півночі були більші можливості зберегти свою самобутню народну музику, але й існувала загроза її втрати через контакти з іммігрантами з європейських країн. Вони контактували з ними у перукарнях, магазинах, школах, автобусних станціях, театрах, що було неможливим у повсякденному житті Півдня. Натомість білі американці, особливо в останній чверті ХІХ ст., почали цікавитися африканською народною музикою [1, с.183]. Так, щорічно в північних штатах проводилися фестивалі африканської музики, найвідоміший з яких «Пінкстер» у Нью-Йорку та Нью-Джерсі, де американці масово знайомилися з музичною творчістю афроамериканців. На Півдні такий вид фестивалю дозволявся і проводився лише в одному місці, на Конго-сквері у Новому Орлеані. Думаю не випадково, що саме це місто стане столицею джазу.

Отже, через повсякденне життя афроамериканців можна простежити етапи зародження джазової музики. Афроамериканська культура у взаємодії з європейською, подарувала світу неймовірну і незвичайну музику, через яку можна було передавати почуття, силу, емоції та взагалі життя. Саме тому джаз так швидко захопив серця мільйонів людей у всьому світі.

Список використаних джерел:

1. Говард З. Народная история США: с 1492 года до наших дней / Зинн Говард.; пер. с англ. М.: Издательство «Весь мир», 2006. 880 с.
2. Коллиер Дж. Л. Становление джаза / Дж. Л. Коллиер. М.: Радуга, 1984. 391 с.
3. Овчинников Е. В. История джаза / Е. В. Овчинников. Учебник: В 2-х вып. Вып. 1. М., 1994. 240 с.